Tekst ustawy przekazany do Senatu zgodnie z art. 77 regulaminu Sejmu

U S T A W A

z dnia 29 września 2022 r.

o zasadach realizacji programów wsparcia przedsiębiorców w związku z sytuacją na rynku energii w latach 2022–2024[1)]

Art. 1. Ustawa określa zasady udzielania przedsiębiorcom pomocy publicznej w związku ze wzrostem cen energii elektrycznej i gazu ziemnego w latach 2022–2024, zwanej dalej „pomocą".

Art. 2. Pomoc może być udzielana określonym grupom przedsiębiorców, którzy ponoszą dodatkowe koszty wynikające ze wzrostu cen energii elektrycznej i gazu ziemnego w latach 2022–2024.

Art. 3. 1. Rada Ministrów może przyjąć, w drodze uchwały, program rządowy udzielania przedsiębiorcom pomocy.

2. Program rządowy, o którym mowa w ust. 1, określa w szczególności:

1) przedsiębiorców uprawnionych do otrzymania pomocy w ramach danego programu;
2) formy, kryteria, warunki i okres przyznania pomocy;
3) sposób obliczania wysokości pomocy;
4) maksymalną kwotę pomocy;
5) zakres wniosku o udzielenie pomocy;
6) termin i sposób składania wniosków o udzielenie pomocy;
7) zasady i terminy rozliczania przez przedsiębiorcę pomocy.

3. Za realizację programu rządowego, o którym mowa w ust. 1, odpowiada minister właściwy do spraw gospodarki. W związku z realizacją tego programu minister właściwy do spraw gospodarki może w szczególności wydawać operatorowi programu rządowego, o którym mowa w ust. 4 pkt 1, polecenia albo udzielać temu operatorowi rekomendacji, z zastrzeżeniem, że nie mogą one dotyczyć rozstrzygnięć co do istoty sprawy załatwianej w drodze decyzji administracyjnej.

[1)] Niniejszą ustawą zmienia się ustawy: ustawę z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska oraz ustawę z dnia 19 lipca 2019 r. o systemie rekompensat dla sektorów i podsektorów energochłonnych.

4. Rada Ministrów, przyjmując program rządowy, o którym mowa w ust. 1:

1) wyznacza operatora programu rządowego spośród jednostek nadzorowanych lub podległych członkom Rady Ministrów, centralnych organów administracji rządowej lub spółek realizujących misję publiczną w rozumieniu przepisów o zasadach zarządzania mieniem państwowym, zwanego dalej „operatorem programu”;
2) wskazuje kwotę środków przeznaczonych na:
   a) finansowanie tego programu oraz źródło jego finansowania,
   b) pokrycie uzasadnionych kosztów poniesionych przez operatora programu związanych z wykonywaniem jego zadań oraz źródło pokrycia tych kosztów, w wysokości niezbędnej do prawidłowej realizacji programu, nie wyższej niż 1% wysokości środków przeznaczonych na finansowanie programu.

5. Operator programu, w szczególności:

1) wykonuje polecenia i rekomendacje ministra właściwego do spraw gospodarki w zakresie związanym z programem rządowym, o którym mowa w ust. 1;
2) udziela, na każde żądanie ministra właściwego do spraw gospodarki, informacji związanych z realizacją programu rządowego, o którym mowa w ust. 1;
3) prowadzi działania informacyjne związane z programem rządowym, o którym mowa w ust. 1, w tym przez zobowiązanie przedsiębiorców do informowania o uzyskaniu pomocy z tego programu;
4) informuje ministra właściwego do spraw gospodarki o wszelkich problemach lub nieprawidłowościach w realizacji programu rządowego, o którym mowa w ust. 1.

6. Szczegółowy zakres obowiązków operatora programu wyznaczonego spośród jednostek nadzorowanych lub podległych członkom Rady Ministrów lub spółek realizujących misję publiczną w rozumieniu przepisów o zasadach zarządzania mieniem państwowym określa umowa zawarta przez tego operatora z ministrem właściwym do spraw gospodarki, która określa w szczególności szczegółowy zakres obowiązków operatora programu, sposób i tryb przekazania operatorowi programu środków finansowych oraz sposób i termin rozliczania, w tym zwrotu niewykorzystanej części tych środków.

Art. 4. 1. Pomoc jest przyznawana na wniosek o udzielenie pomocy, zwany dalej „wnioskiem”, złożony operatorowi programu, zgodnie z zasadami określonymi w programie rządowym, o którym mowa w art. 3 ust. 1, na formularzu opracowanym przez operatora programu.

2. Złożenie wniosku jest równoznaczne z wyrażeniem przez przedsiębiorę zgody na poddanie się kontroli w zakresie wysokości otrzymanej pomocy, spełniania przez niego warunków do jej otrzymania oraz prawidłowości rozliczenia się przez niego z udzielonej pomocy.

3. Do kontroli, o której mowa w ust. 2, stosuje się odpowiednio przepisy ustawy z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców (Dz. U. z 2021 r. poz. 162 i 2105 oraz 2022 r. poz. 24, 974 i 1570).

4. Przedsiębiorca występujący z wnioskiem dołącza do niego oświadczenie o prawdziwości danych w nim zawartych.

5. Oświadczenie, o którym mowa w ust. 4, składa się pod rygorem odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia. Składający oświadczenie jest obowiązany do zawarcia w nim klauzuli następującej treści: „Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.”. Klauzula ta zastępuje pouczenie o odpowiedzialności karnej za składanie fałszywego oświadczenia.

Art. 5. 1. Minister właściwy do spraw gospodarki publikuje na stronie internetowej urzędu go obsługującego, a operator programu – na swojej stronie internetowej, informację o możliwości składania wniosków, zgodnie z zasadami określonymi w programie rządowym, o którym mowa w art. 3 ust. 1.

2. Informacja, o której mowa w ust. 1, zawiera w szczególności wskazanie:

1) przedsiębiorców uprawnionych do otrzymania pomocy w ramach programu rządowego, o którym mowa w art. 3 ust. 1;
2) form, kryteriów, warunków i okresu przyznania pomocy;
3) sposobu obliczania wysokości pomocy;
4) maksymalnej kwoty pomocy;
5) terminu i sposobu składania wniosków;
6) wzoru wniosku.

Art. 6. W przypadku gdy łączna wartość pomocy wynikająca z wszystkich pozytywnie rozpatrzonych wniosków przekroczy kwotę przeznaczoną na udzielenie pomocy, wysokość udzielonej pomocy jest pomniejszana proporcjonalnie do udziału kwoty przeznaczonej na udzielenie tej pomocy do łącznej wartości pomocy wynikającej z rozpatrzonych pozytywnie wniosków.

Art. 7. 1. Podstawą udzielenia pomocy jest umowa o udzielenie pomocy zawarta przez operatora programu, działającego w imieniu ministra właściwego do spraw gospodarki, z przedsiębiorcą.

2. Umowa, o której mowa w ust. 1, określa w szczególności:

1) szczegółowe przeznaczenie pomocy;
2) wysokość udzielonej pomocy;
3) warunki udzielenia, sposób i termin rozliczenia pomocy, w tym zobowiązanie przedsiębiorcy do zwrotu pomocy w przypadku stwierdzenia przez niego, że pomoc została przyznana w wysokości wyższej niż należna;
4) tryb kontroli.

3. Operator programu jest podmiotem udzielającym pomocy publicznej w rozumieniu ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 r. o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej (Dz. U. z 2021 r. poz. 743 oraz z 2022 r. poz. 807), w odniesieniu do pomocy udzielanej na podstawie programu rządowego, o którym mowa w art. 3 ust. 1.

Art. 8. 1. W przypadku stwierdzenia przez operatora programu, że pomoc została przyznana nienależnie lub w wysokości wyższej niż należna, przedsiębiorca dokonuje zwrotu środków pobranych nienależnie albo w wysokości wyższej niż należna wraz z odsetkami obliczonymi z zastosowaniem stopy oprocentowania stosowanej do celów zwrotu pomocy określonej zgodnie z rozdziałem V rozporządzenia Komisji (WE) nr 794/2004 z dnia 21 kwietnia 2004 r. w sprawie wykonania rozporządzenia Rady (UE) nr 2015/1589 ustanawiającego szczegółowe zasady stosowania art. 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (Dz. Urz. UE L 140 z 30.04.2004, str. 1, z późn. zm.[2)]) – Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 8, t. 4, str. 3) począwszy od dnia przekazania pomocy na rachunek przedsiębiorcy.

2. W przypadku gdy przedsiębiorca nie dokona zwrotu otrzymanej pomocy albo dokona jej zwrotu w kwocie niższej niż należna, operator programu wzywa przedsiębiorcę do zwrotu tych środków w terminie 14 dni od dnia doręczenia wezwania.

[2)] Zmiany wymienionego rozporządzenia zostały ogłoszone w Dz. Urz. UE L 302 z 01.11.2006, str. 10, Dz. Urz. UE L 407 z 30.12.2006, str. 1, Dz. Urz. UE L 82 z 25.03.2008, str. 1, Dz. Urz. UE L 313 z 22.11.2008, str. 1, Dz. Urz. UE L 81 z 27.03.2009, str. 15, Dz. Urz. UE L 308 z 24.11.2009, str. 5, Dz. Urz. UE L 109 z 12.04.2014, str. 14, Dz. Urz. UE L 325 z 10.12.2015, str. 1, Dz. Urz. UE L 51 z 26.02.2016, str. 1 oraz Dz. Urz. UE L 327 z 02.12.2016, str. 19.

3. Po bezskutecznym upływie terminu, o którym mowa w ust. 2, operator programu wydaje decyzję określającą kwotę przypadającą do zwrotu. Pomoc wraz z odsetkami jest zwracana w terminie 14 dni od dnia, w którym decyzja stała się prawomocna.

4. Decyzji, o której mowa w ust. 3, nie wydaje się, jeżeli dokonano zwrotu środków przed jej wydaniem.

5. Od decyzji, o której mowa w ust. 3, służy odwołanie do ministra właściwego do spraw gospodarki. Jeżeli operatorem programu jest centralny organ administracji rządowej, od decyzji, o której mowa w ust. 3, przysługuje wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy.

6. Do egzekucji zwrotu pomocy stosuje się przepisy ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (Dz. U. z 2022 r. poz. 479, 1301, 1692 i 1967).

Art. 9. Do dnia wydania decyzji Komisji Europejskiej o zgodności pomocy przewidzianej w programie rządowym, o którym mowa w art. 3 ust. 1, z rynkiem wewnętrznym pomocy nie udziela się.

Art. 10. W ustawie z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2021 r. poz. 1973, z późn. zm.[3)]) w art. 400b po ust. 5b dodaje się ust. 5c i 5d w brzmieniu:

„5c. Narodowy Fundusz może wykonywać zadania określone w programie rządowym przyjętym przez Radę Ministrów.

5d. Rada Ministrów, przyjmując program, o którym mowa w ust. 5c, wskazuje w nim kwotę środków przeznaczonych na pokrycie kosztów realizacji zadań przez Narodowy Fundusz oraz źródło pokrycia tych kosztów.”.

Art. 11. W ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o systemie rekompensat dla sektorów i podsektorów energochłonnych (Dz. U. z 2022 r. poz. 1312 i 1477) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 22 dotychczasową treść oznacza się jako ust. 1 i dodaje się ust. 2 w brzmieniu:

„2. Fundusz może otrzymywać wpłaty z budżetu państwa z przeznaczeniem na realizację programu rządowego, o którym mowa w ustawie z dnia 29 września

---

[3)] Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2021 r. poz. 2127 i 2269 oraz z 2022 r. poz. 1079, 1260, 1504, 1576 i 1747.

2022 r. o zasadach realizacji programów wsparcia przedsiębiorców w związku z sytuacją na rynku energii w latach 2022–2024 (Dz. U. poz. ...).”;

2) po art. 22 dodaje się art. 22a w brzmieniu:

„Art. 22a. 1. Dysponent Funduszu może, za zgodą ministra właściwego do spraw finansów publicznych, zaciągać pożyczki z budżetu państwa na finansowanie programu rządowego, o którym mowa w art. 3 ust. 1 ustawy z dnia 29 września 2022 r. o zasadach realizacji programów wsparcia przedsiębiorców w związku z sytuacją na rynku energii w latach 2022–2024.

2. Pożyczki, o których mowa w ust. 1, nie są oprocentowane.”;

3) w art. 23 w pkt 2 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 3 i 4 w brzmieniu:

„3) wypłatę pomocy publicznej w związku ze wzrostem cen energii elektrycznej i gazu ziemnego, o której mowa w ustawie z dnia 29 września 2022 r. o zasadach realizacji programów wsparcia przedsiębiorców w związku z sytuacją na rynku energii w latach 2022–2024, oraz uzasadnionych kosztów poniesionych przez operatora programu wsparcia przedsiębiorców w związku z sytuacją na rynku energii w latach 2022–2024, związanych z wykonywaniem jego zadań;

4) spłatę pożyczek, o których mowa w art. 22a, i innymi kosztami związanymi z tymi pożyczkami.”;

4) w art. 33 w ust. 1a pkt 1 i 2 otrzymują brzmienie:

„1) 2022 r. – 1 000 000 000 zł;

2) 2023 r. – 2 648 341 000 zł;”.

Art. 12. W okresie od dnia 15 września 2022 r. do dnia 30 kwietnia 2023 r. przepisu art. 334 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska nie stosuje się do czynów zabronionych polegających na naruszeniu zakazu określonego w uchwale sejmiku województwa przyjętej na podstawie art. 96 tej ustawy w odniesieniu do paliwa stałego, o którym mowa w art. 2 ust. 1 pkt 4a lit. f ustawy z dnia 25 sierpnia 2006 r. o systemie monitorowania i kontrolowania jakości paliw (Dz. U. z 2022 r. poz. 1315, 1576 i 1967), zwanej dalej „ustawą o systemie monitorowania”, oraz w odniesieniu do produktów w postaci stałej otrzymywanych w procesie przeróbki termicznej węgla brunatnego przeznaczonych do spalania, o których mowa w art. 2 ust. 1 pkt 4a lit. b ustawy o systemie monitorowania.

Art. 13. Do dnia 30 kwietnia 2023 r. nie stosuje się zakazu określonego w art. 7 ust. 7a pkt 2 ustawy o systemie monitorowania.

Art. 14. Przepisu art. 34a ustawy o systemie monitorowania nie stosuje się w odniesieniu do popełnionego w okresie od dnia 15 września 2022 r. do dnia 30 kwietnia 2023 r. czynu zabronionego polegającego na wprowadzeniu do obrotu paliwa stałego, o którym mowa w art. 2 ust. 1 pkt 4a lit. f ustawy o systemie monitorowania.

Art. 15. 1. Postępowania prowadzone na podstawie art. 334 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska, których przedmiotem jest popełniony w okresie od dnia 15 września 2022 r. do dnia wejścia w życie niniejszej ustawy czyn zabroniony polegający na naruszeniu zakazu określonego w uchwale sejmiku województwa przyjętej na podstawie art. 96 tej ustawy w odniesieniu do paliwa stałego, o którym mowa w art. 2 ust. 1 pkt 4a lit. f ustawy o systemie monitorowania, oraz w odniesieniu do produktów w postaci stałej otrzymywanych w procesie przeróbki termicznej węgla brunatnego przeznaczonych do spalania, o których mowa w art. 2 ust. 1 pkt 4a lit. b ustawy o systemie monitorowania, wszczęte i niezakończone przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy umarza się.

2. Prawomocne mandaty karne nakładające karę grzywny na podstawie art. 334 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska za popełniony w okresie od dnia 15 września 2022 r. do dnia wejścia w życie niniejszej ustawy czyn zabroniony polegający na naruszeniu zakazu określonego w uchwale sejmiku województwa przyjętej na podstawie art. 96 tej ustawy w odniesieniu do paliwa stałego, o którym mowa w art. 2 ust. 1 pkt 4a lit. f ustawy o systemie monitorowania, oraz w odniesieniu do produktów w postaci stałej otrzymywanych w procesie przeróbki termicznej węgla brunatnego przeznaczonych do spalania, o których mowa w art. 2 ust. 1 pkt 4a lit. b ustawy o systemie monitorowania, uchyla się.

3. Ukaranie na podstawie art. 334 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska popełnionych w okresie od dnia 15 września 2022 r. do dnia wejścia w życie niniejszej ustawy czynów zabronionych polegających na naruszeniu, zakazu określonego w uchwale sejmiku województwa przyjętej na podstawie art. 96 tej ustawy w odniesieniu do paliwa stałego, o którym mowa w art. 2 ust. 1 pkt 4a lit. f ustawy o systemie monitorowania, oraz w odniesieniu do produktów w postaci stałej otrzymywanych w procesie przeróbki termicznej węgla brunatnego przeznaczonych do spalania, o których mowa w art. 2 ust. 1 pkt 4a lit. b ustawy o systemie monitorowania, uważa się za niebyłe z dniem wejścia w życie niniejszej ustawy.

Art. 16. 1. Organ, który nałożył na ukaranego karę grzywny w drodze mandatu karnego na podstawie art. 334 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony

środowiska za popełniony w okresie od dnia 15 września 2022 r. do dnia wejścia w życie niniejszej ustawy czyn zabroniony polegający na naruszeniu zakazu określonego w uchwale sejmiku województwa przyjętej na podstawie art. 96 tej ustawy w odniesieniu do paliwa stałego, o którym mowa w art. 2 ust. 1 pkt 4a lit. f ustawy o systemie monitorowania, oraz w odniesieniu do produktów w postaci stałej otrzymywanych w procesie przeróbki termicznej węgla brunatnego przeznaczonych do spalania, o których mowa w art. 2 ust. 1 pkt 4a lit. b ustawy o systemie monitorowania, informuje w formie pisemnej ukaranego o uchyleniu mandatu, w terminie 7 dni od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

2. Ukarany, o którym mowa w ust. 1, który uiścił grzywnę określoną w tym przepisie, może złożyć do naczelnika urzędu skarbowego właściwego ze względu na miejsce jego zamieszkania wniosek o zwrot uiszczonej kwoty grzywny, bez odsetek, na rachunek bankowy wskazany w tym wniosku.

3. Do wniosku, o którym mowa w ust. 2, dołącza się informację, o której mowa w ust. 1.

4. Naczelnik urzędu skarbowego dokonuje zwrotu uiszczonej kwoty grzywny, bez odsetek, w terminie 21 dni od dnia otrzymania poprawnie wypełnionego wniosku, o którym mowa w ust. 2.

5. W przypadku gdy wniosek, o którym mowa w ust. 2, zawiera braki formalne, naczelnik urzędu skarbowego wzywa wnioskodawcę do ich uzupełnienia w terminie 3 dni od dnia otrzymania wezwania.

6. W przypadku nieuzupełnienia wniosku, o którym mowa w ust. 2, w wyznaczonym terminie wniosek ten pozostawia się bez rozpoznania.

7. Informacja, o której mowa w ust. 1, zawiera pouczenie o treści ust. 2–6.

8. Przepisy ust. 1–7 stosuje się odpowiednio do ukaranych karą grzywny nałożoną wyrokiem sądu na podstawie art. 334 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska za popełniony w okresie od dnia 15 września 2022 r. do dnia wejścia w życie niniejszej ustawy czyn zabroniony polegający na naruszeniu zakazu określonego w uchwale sejmiku województwa przyjętej na podstawie art. 96 tej ustawy w odniesieniu do paliwa stałego, o którym mowa w art. 2 ust. 1 pkt 4a lit. f ustawy o systemie monitorowania, oraz w odniesieniu do produktów w postaci stałej otrzymywanych w procesie przeróbki termicznej węgla brunatnego przeznaczonych do spalania, o których mowa w art. 2 ust. 1 pkt 4a lit. b ustawy o systemie monitorowania, z tym że obowiązki organu, o którym mowa w ust. 1, wykonuje organ, który sporządził wniosek o ukaranie,

o którym mowa w art. 99 ustawy z dnia 24 sierpnia 2001 r. – Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia (Dz. U. z 2022 r. poz. 1124).

Art. 17. Postępowania egzekucyjne w sprawie egzekucji kary grzywny nałożonej na podstawie art. 334 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska za popełniony w okresie od dnia 15 września 2022 r. do dnia wejścia w życie niniejszej ustawy czyn zabroniony polegający na naruszeniu zakazu określonego w uchwale sejmiku województwa przyjętej na podstawie art. 96 tej ustawy w odniesieniu do paliwa stałego, o którym mowa w art. 2 ust. 1 pkt 4a lit. f ustawy o systemie monitorowania, oraz w odniesieniu do produktów w postaci stałej otrzymywanych w procesie przeróbki termicznej węgla brunatnego przeznaczonych do spalania, o których mowa w art. 2 ust. 1 pkt 4a lit. b ustawy o systemie monitorowania, wszczęte i niezakończone przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy umarza się.

Art. 18. 1. Postępowania prowadzone na podstawie art. 34a ustawy o systemie monitorowania, których przedmiotem jest popełniony w okresie od dnia 15 września 2022 r. do dnia wejścia w życie niniejszej ustawy czyn zabroniony polegający na naruszeniu zakazu określonego w art. 7 ust. 7a pkt 2 ustawy o systemie monitorowania w odniesieniu do paliwa stałego, o którym mowa w art. 2 ust. 1 pkt 4a lit. f ustawy o systemie monitorowania, wszczęte i niezakończone przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy umarza się.

2. Ukaranie na podstawie art. 34a ustawy o systemie monitorowania, którego przedmiotem jest popełniony w okresie od dnia 15 września 2022 r. do dnia wejścia w życie niniejszej ustawy czyn zabroniony polegający na naruszeniu zakazu określonego w art. 7 ust. 7a pkt 2 ustawy o systemie monitorowania w odniesieniu do paliwa stałego, o którym mowa w art. 2 ust. 1 pkt 4a lit. f ustawy o systemie monitorowania, ulega zatarciu z mocy prawa z dniem wejścia w życie niniejszej ustawy.

Art. 19. 1. Limit wydatków przeznaczony na realizację programów, o których mowa w art. 3 ust. 4 pkt 2, wynosi w:

1) 2022 r. – 5 079 416 000 zł;
2) 2023 r. – 8 212 659 000 zł;
3) 2024 r. – 4 136 240 000 zł.

2. Minister właściwy do spraw gospodarki monitoruje wykorzystanie limitu wydatków, o którym mowa w ust. 1, oraz wdraża mechanizm korygujący, o którym mowa w ust. 3.

3. W przypadku przekroczenia lub zagrożenia przekroczenia przyjętego na dany rok maksymalnego limitu wydatków wprowadza się mechanizm korygujący polegający na ograniczeniu wydatków przeznaczonych na finansowanie lub dofinansowanie kosztów realizacji programu rządowego.

4. W przypadku gdy wielkość wydatków w poszczególnych miesiącach jest zgodna z planem finansowym, przepisu ust. 3 nie stosuje się.

Art. 20. Ustawa wchodzi w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia.

MARSZAŁEK SEJMU

/ – / Elżbieta Witek